D'r got niks boven Urk

"Want et mooiste van de warreld
kiek maar in et roend
dat is de kailiembult
oens mooie Urker groend"

Voorzitter,

Deze woorden van het liedje van Leuster, afkomstig van hun nieuwste album, brengen op treffende wijze de diepgewortelde liefde en trots van de Urkers voor hun gemeenschap tot uitdrukking. Ons dorp, met zijn weidse vergezichten, mooie haven en karakteristieke kenmerken, is een waar juweel dat we koesteren. Urk is een plek waar gemeenschapszin, naastenliefde en een stevige arbeidsmentaliteit ons dorp hebben gemaakt tot wat het nu is.

Als gemeenteraad hebben wij vandaag de eer om richting te geven aan de koers die we als gemeente varen naar ons gezamenlijke doel: het creëren van een gemeenschap waarin goed bestuur, prettig wonen, productief werken en een vervullend leven hand in hand gaan. Dat alles onder Gods zegen.

Besturen
Voorzitter, in een wereld die steeds meer gedigitaliseerd raakt, waarin alles lijkt te worden verbonden door het internet en gevoelige zaken via de digitale snelweg worden afgehandeld, dienen ook overheidsinstanties zich aan te passen. We kunnen niet ontkennen dat ook onze gemeente het risico loopt slachtoffer te worden van cyberaanvallen, zoals we hebben gezien bij andere gemeenten. Het is daarom van groot belang dat we als gemeente Urk onze digitale veerkracht vergroten. Ik ben verheugd te kunnen melden dat we reeds goede stappen hebben gezet op dit gebied. We hebben een Informatieveiligheidsbeleid geïmplementeerd en de aanstelling van een Chief Information Security Officer is een positieve ontwikkeling. Ik wil graag mijn waardering uitspreken voor deze voortvarendheid. Echter, laten we niet vergeten dat ook de kennis en het bewustzijn binnen deze raad en onze gemeenschap van cruciaal belang zijn. Ook op Urk horen we helaas verhalen van slachtoffers van cybercriminaliteit. Als ChristenUnie willen wij daarom een **motie** indienen om een integraal beleid te ontwikkelen en dit met de raad te bespreken, teneinde onze gemeente veerkrachtig te maken op digitaal vlak.

Voorzitter, de gemeente Urk heeft haar nobele taak om gastvrij en barmhartig te zijn voor mensen die zich in moeilijkheden bevinden, met grote vastberadenheid opgepakt door vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Het is een taak die met dankbaarheid is omarmd door zowel de Urker gemeenschap als het bedrijfsleven. Graag informeren wij of het klopt dat we in 2022 2 miljoen euro hebben overgehouden en welke impact deze opvang heeft gehad op onze organisatie. Verder vragen we ons af of we deze opvang kunnen voortzetten, zowel financieel als organisatorisch, voor zolang dat nodig blijkt te zijn.

Voorzitter, we herinneren ons hoe het opleidingsbudget van de Gemeente Urk vorig jaar aanzienlijk werd overschreden. Het is begrijpelijk dat je dan gaat afvragen waarom er destijds geen structurele maatregelen zijn genomen om dit probleem aan te pakken. Het is een legitieme vraag die we ook aan onszelf moeten stellen. Kan het college inzicht geven in de voortgang en middelen wat betreft het opleidingsbudget?
Desalniettemin wil ik graag mijn waardering uitspreken voor de manier waarop de Gemeente Urk erin is geslaagd om vacatures op te vullen. Het lijkt erop dat er een veel bredere benadering wordt gehanteerd, waarbij niet alleen gekeken wordt naar opleidingsniveau en -kosten. Dit getuigt van creativiteit en een toewijding om de uitdagingen op een vernieuwende manier aan te pakken.

Wonen
Voorzitter, dan een van de meest urgente kwesties van de komende jaren: huisvesting. De ChristenUnie staat zij aan zij met onze starters, en we vechten voor de mogelijkheden die zij verdienen. Maar we mogen niet vergeten dat ook onze ouderen recht hebben op een waardige woonsituatie, en dat iedereen toegang moet hebben tot betaalbare woningen. We begrijpen dat bouwen meer is dan simpelweg stapelen met stenen. Het draait om de behoeften van onze mensen en gemeenschappen. We moeten ons bewust zijn van wat werkelijk nodig is, maar ook open staan voor alternatieve woonoplossingen.

Voorzitter, het zal niemand zijn ontgaan dat we momenteel te maken hebben met uitdagende tijden wat betreft woonlasten. Enerzijds staan we voor de taak om de energietransitie aan te gaan, waar Urk ook haar steentje aan moet bijdragen. Anderzijds worden we geconfronteerd met explosief stijgende energieprijzen. Gelukkig beschikt Urk over mogelijkheden, zoals een innovatief bronnet dat gebruikmaakt van de restwarmte van de visindustrie. Kan de wethouder ons informeren over de voortgang van dit proces? Verloopt alles volgens verwachting? En hoe zijn de ervaringen geweest met de energiebesparingsactie?

Voorzitter, de gemeenteraad van Urk heeft ervoor gekozen om de Zeeheldenwijk een maritiem karakter te geven. Met de opening van de Michiel de Ruyterbrug en de aanleg van de gelijknamige allee, willen we voortbouwen op dit thema. Gezien het maritieme erfgoed dat Urk verliest door de sanering van kotters, liggen er meer kansen om het maritieme karakter van Urk in het straatbeeld vorm te geven. Door het hergebruiken van materialen van kotters en de inzet van Urker kunstenaars kunnen we deze mogelijkheden benutten. Om dit te realiseren, hebben we samen met de collega's van GB/SGP/CDA een **motie** opgesteld.

Tot slot wil ik nog ingaan op afval. Of eigenlijk, laten we het hebben over grondstoffen. Want dat is precies wat ze zijn - waardevolle bronnen die we kunnen hergebruiken en transformeren om een duurzamere toekomst te creëren.
Laten we even stilstaan bij de situatie op Urk. Het is verontrustend om te weten dat maar liefst 29% van het restafval op Urk nog steeds bestaat uit GFT, en nog eens 13% uit luiers. Hier ligt een enorme kans voor ons om vooruitgang te boeken, om verandering aan te brengen. En laten we eerlijk zijn, luiers vormen een terugkerend probleem dat dringend aangepakt moet worden. We roepen dan ook het college op om daadwerkelijk met een oplossing te komen voor gezinnen op Urk. Kunnen we hierop rekenen, wethouder?

We kunnen niet ontkennen dat het teleurstellend is dat er na een veelbelovende start een periode lijkt te zijn geweest waarin er weinig vooruitgang is geboekt. "Jan de afvalman" was nauwelijks meer te zien... Terwijl hij eerder als een communicatiemiddel werd gepresenteerd, lijkt hij nu naar de achtergrond te zijn geraakt. Maar niet alleen missen we deze symboliek, we missen ook de voortdurende, inhoudelijke communicatie. Het is van cruciaal belang dat we duidelijk uitleggen wat de gevolgen zijn van het vervuilen van één container, wat het betekent als niet iedereen afval scheidt, en zelfs een algemene uitleg over het belang van afvalscheiding. Maar ook de problematiek van illegale lediging. We kijken er met veel belangstelling naar uit dat het college deze uitdaging weer met vastberadenheid oppakt.
Afvalscheiding is een probleem wat we niet kunnen negeren of uitstellen. Het vraagt om samenwerking, vanuit alle sectoren en alle lagen van de bevolking. Wij hebben er alle vertrouwen in dat we de uitdagingen in het afvalbeheer kunnen overwinnen. Laten we de handschoen oppakken en met hernieuwde energie streven naar een schonere en duurzamere gemeenschap.

Werken
Voorzitter, met trots mogen we kijken naar onze groeiende en bloeiende economie. De arbeidsparticipatie in zowel de maritieme sector als de visverwerkende industrie is hoog. Steeds meer wordt daarbij gebruik gemaakt van arbeidsmigranten en hun bijdrage aan onze economie is onmisbaar.

Vandaag willen we de aandacht richten op hun welzijn, naast het veelbesproken onderwerp van huisvesting. De ChristenUnie gelooft in een integrale benadering en heeft de afgelopen jaren uitgebreide gesprekken gevoerd met bedrijven, uitzendbureaus en arbeidsmigranten zelf. In die gesprekken hebben we schrijnende verhalen gehoord.

Bedrijven hebben te kampen met personeelstekorten, en een groeiende groep arbeidsmigranten vindt haar weg naar Urk om hier te werken. Maar wanneer deze hardwerkende mensen uitvallen door ziekte, verslaving of financiële problemen, blijkt er vaak een gebrekkig sociaal vangnet te zijn en is het moeilijk om hen te herplaatsen of te laten re-integreren in andere functies.

Laten we ook leren van situaties elders in het land waar we absoluut niet naartoe willen, zoals bijvoorbeeld het nijpende tekort aan eerstelijnshulp. Gelukkig zijn we dankbaar voor de inzet van de Urker huisartsen, waardoor dit nog geen acuut probleem is op Urk.

Voorzitter, laten we onze waarden van medeleven en zorgzaamheid in de praktijk brengen. Samen kunnen we ervoor zorgen dat arbeidsmigranten op Urk niet alleen een plek hebben om te wonen, maar ook een veilige haven waar zij zich gesteund voelen in tijden van tegenspoed.

Daarnaast wil ik benadrukken dat we ons ook bewust moeten zijn van de overlast die sommige individuen veroorzaken, en begrijpen we de zorgen van mensen die naast een woning wonen waar meerdere volwassenen verblijven met andere normen en waarden. We hebben oog voor die groep. Juist vanwege deze verschillen is het belangrijk dat we ons inzetten voor doeltreffend beleid. Daarom dienen we vandaag ook een **motie** in.

Voorzitter, dan de visserij. De sanering van de vissersschepen op Urk heeft diepe sporen achtergelaten in de harten van onze gemeenschap. Deze conclusie lijkt ook te worden erkend door de regering. Minister Piet Adema (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) heeft aan de Tweede Kamer geschreven: "Werken in de visserij is niet zomaar een beroep. Het is een manier van leven waar families al generaties lang nauw bij betrokken zijn in hechte gemeenschappen." Hij kondigde ook aan dat er 30 miljoen euro beschikbaar zal worden gesteld aan Nederlandse vissersdorpen. De verdeling van deze 30 miljoen euro valt onder de verantwoordelijkheid van het Bestuurlijk Platform Visserij. Kan het college alvast een tipje van de sluier oplichten over hoe dit geld besteed zal worden, wat het betekent voor Urk en op welke manier de gemeenteraad hierbij betrokken zal worden?

Leven
Het is een feit dat we op Urk steeds meer de waarde van de natuur ontdekken. De uitbreiding van Urkerveld is een groot succes, de mountainbikeroute wordt volop gebruikt en buiten sporten is populair. In de vorige raadsperiode is op initiatief van de ChristenUnie een motie aangenomen voor de verharding van het pad door het bos. Wij willen graag van de wethouder horen hoe de uitvoering van deze motie is verlopen.
Een ander belangrijk gebied is de Witte Zandvlakte. Wij zouden graag zien dat dit gebied op een verantwoorde wijze toegankelijker wordt gemaakt. Vlonderpaden aan de randen van het gebied zouden een mooie oplossing zijn. Kan de wethouder ons hierover informeren?

De natuur speelt een cruciale rol in het welzijn van onze gemeenschap. Het is van groot belang dat we blijven investeren in het behoud en de toegankelijkheid van natuurlijke gebieden. Samen kunnen we ervoor zorgen dat toekomstige generaties kunnen genieten van de prachtige natuurlijke schatten die Urk te bieden heeft.

Voorzitter, Urk ligt aan het water en in de zomer genieten zowel onze inwoners als de toeristen van een verfrissende duik in het IJsselmeer. Met de groei van Urk wordt dit alleen maar meer en we zien dan ook dat de dijk een drukke verblijfplek wordt op warme dagen. Echter, de zwemmers, vooral de kinderen, moeten dan over stenen klauteren, wat niet alleen lastig is, maar ook gevaarlijk. Naar onze mening zou het gemeentebestuur zich moeten inzetten om tussen het strand en het watervalletje steigers te realiseren, zodat zwemmers vrijelijk in en uit het water kunnen gaan. Hier dienen we een **motie** voor in.

Voorzitter, dan wil ik het hebben over de haven. Al jarenlang hebben wij als gemeenteraad de droom om de haven van Urk te verbeteren en hebben we de ambitie om er een prachtige plek van verblijf van te maken. We wachten allemaal vol verwachting op de havenvisie en onlangs werden we overweldigd door de geweldige presentatie van BIZ Oude Dorp. Als ChristenUnie vinden wij het belangrijk om stappen te zetten in de richting van het moment waarop onze haven de verbetering krijgt die het verdient. Om alvast een begin te maken, stellen wij een **motie** voor waarin we een deel van de haven meer uitstraling willen geven en willen aansluiten bij de visie van BIZ Oude Dorp.

Voorzitter, aan het einde van 2022 werd aangekondigd dat de overheid vanaf het begin van 2023 structureel extra middelen beschikbaar zal stellen aan gemeenten en provincies om maatschappelijke voorzieningen te compenseren voor hoge energiekosten. Het gaat hier om

aanzienlijke bedragen, namelijk 300 miljoen per jaar voor de periode 2023-2025, en mogelijk zelfs 400 miljoen daarna. Wij willen het gemeentebestuur oproepen om op korte termijn actief aan de slag te gaan met deze mogelijkheden en om proactief te communiceren met organisaties die hiervoor in aanmerking komen. Het is duidelijk geworden dat het aan de gemeenten zelf is om te bepalen welke openbare en maatschappelijke voorzieningen in aanmerking komen voor deze financiële ondersteuning. De ChristenUnie Urk hecht veel waarde aan de ondersteuning van maatschappelijke organisaties waar mogelijk, en dit lijkt ons een belangrijke kans!

Voorzitter, een paar jaar geleden hebben we tijdens de algemene beschouwingen benadrukt dat we graag zouden zien dat kunst en cultuur meer geïntegreerd worden en toegankelijker worden voor alle inwoners. We hebben gezien dat er door samenwerkingen, zoals die tussen DURF en SCAB, prachtige resultaten zijn behaald. Denk bijvoorbeeld aan de tentoonstelling bij de Jumbo. Als ChristenUnie merken we echter op dat er een groep mensen is die een beetje over het hoofd wordt gezien en hier enorm van zou kunnen genieten, namelijk onze ouderen die niet meer mobiel zijn. Stelt u zich eens voor hoe geweldig het zou zijn als er ook wisselende exposities zouden zijn in bijvoorbeeld verzorgingstehuizen, zoals Talma, Het Top en andere locaties. Op die manier kunnen mensen die niet meer in staat zijn om de deur uit te gaan, toch regelmatig iets nieuws zien en ontdekken! Graag horen we een reactie van de wethouder hierop.

In de afgelopen maanden hebben we de knelpunten in de regionale Jeugdhulp diverse malen besproken. Dat er zaken anders moeten werd al snel duidelijk. Niet alleen aan de kant van de aanbieders, maar ook in de samenwerking tussen gemeenten. Denk daarbij aan de inkoop van de zorg. En nu waren we als Urk altijd wel wat huiverig voor zo'n samenwerking. En dat is ook logisch….als Urk doen we het immers goed. En toch wordt er van ons regionaal ook een gezamenlijke inzet gevraagd. Niet alleen op de Jeugdhulp, maar in de toekomst ook op de Wmo. Goed om hier positief kritisch in te blijven staan. Met oog voor de regio en oog voor lokaal belang. Daar willen we een **motie** over indienen. En als het gaat over jongerenwerk: wordt dat ook gemonitord en zit daar coördinatie op?

Tenslotte
Ik wil mijn betoog afsluiten met het nogmaals benadrukken van naastenliefde en gemeenschapszin op Urk. Het zijn prachtige kernwaarden van ons dorp, maar ook zeer kwetsbare eigenschappen. Door negatieve invloeden van buitenaf of door het tolereren van negatieve uitingen van binnenuit, kunnen er scheuren ontstaan in datgene wat ons dierbaar is. Want het goede is niet vanzelfsprekend. Het vereist visie, onderhoud, inzet en gebed. Daarom is het in ons dagelijks handelen belangrijk om te streven naar datgene wat zo treffend wordt verwoord in het mooie lied van Sela:

"Jaag naar de liefde, de vrucht van de Geest
die alles gelooft en verdraagt.
Streef naar de gaven die God aan ons geeft:
veelkleurig, verschillend en dienstbaar."

Die houding wens ik u als college, ons als raad en het hele ambtelijke apparaat toe. Als we dit nastreven, weet ik zeker dat Urk inderdaad *"et mooiste van de iele warreld"* is.

Dank u wel.